

Etter en lang og fin sommer i Norge er Ole og Line nå tilbake på grensa.

Her har resten av teamet for aller første gang gjennomført det meste av et prosjekt uten Lines tilstedeværelse. Resultatet er to av seks nye klasserom for Gaw La Heh school. Dette er en eksisterende barne- og ungdomskole med 160 elever fra barnehage til tiendeklasse.

Foto: Line Ramstad

Landsbyen heter Je Po Kee og ligger i fjellene på den karenske siden av grenseelven Moei. Det er i dag 45 hus her, men så sent som i 2009 var det bare to; landsbylederens hus, og selve skolen som også fungerte som sovesal for studentene. Dette er en av landsbyene som sakte, men sikkert begynner å bygges opp igjen like over grensen. Det oppleves litt som en reise i tid å komme hit.

Foto: Line Ramstad

Je Po Kee, landsbyliv. Siden de første husene ble satt opp igjen i 2009, har det kommet stadig flere til. I dag huser landsbyen 45 hus og en skole med 160 barn og er et godt og sterkt samfunn der samhold og dugnadsvilje står sterkt.

GAW LA HEH SCHOOL

Til tross for svært begrensede ressurser er Gaw La Heh School en god skole. Dette er i hovedsak takket være en meget dedikert og begavet rektor.

Tharamu Maju har ved flere anledninger kontaktet oss for å høre om vi kunne være behjelpelig med å bygge nye klasserom, og oppgradere andre deler av bygningsmassen.

Ole, Line og Tharamu Maju.

Landsbyen Je Poe Kee ligger på et høydeplatå, og skolen er plassert helt på tuppen med vakker utsikt over grensedalen. Dette gjør den spesielt værutsatt, noe som ble erfart i fjor sommer da taket blåste av den ene bygningen i en av de mange stormene som følger med regntiden.

Vi har fulgt med på både skolens og landsbyens utvikling over tid og er fornøyde med at vi nå endelig kan sette i gang. Den værharde beliggenheten gir også prosjektet en ekstra arkitektonisk og bygningsmessig utfordring som er ekstra spennende.

Eksisterende bygningsmasse på Gaw La Heh School ligger værutsatt til helt på pynten av et platå.

Utsikten fra skråningen ned mot elva.

Selv om det bare er ca. 5,5 km i luftlinje fra Noh Bo hvor Gyaw Gyaw holder til, og til Je Po Kee hvor skolen ligger, tar det minst to timer å komme seg dit.

Alternativene er til fots langs elva, eller i bil på en smal, humpete og i tørketiden støvete, mens i regntiden gjørmete, skogsvei, før vi ankommer elveleiet som skiller Burma fra Thailand. Herfra går turen 10 minutter i en karensk motorisert kano, før klatringen opp til skolen begynner til fots eller med lokale "traktorer" hvor det gjelder å holde seg fast på hengeren.

Foto: Line Ramstad

Elveleiet for videre transport.

Samarbeidet både med lokalbefolkningen og skolen har så langt gått strålende. Hele landsbyen slutter opp om prosjektet og "alle" har stilt opp for å hente sand i elva. En gruppe har fylt sekker ved elva og en annen har fraktet dem opp og tømt sanden i store hauger på skolegården for fundament og adobeproduksjon. De bratte bakkene og den relativt lange distansen har gjort at vi også har leid inn transport på den karenske siden for å transportere utstyr og sement. Tømmer og jord til adobestein kommer fra landsbyen.

Foto: Line Ramstad

Sand ble fraktet fra elva i rissekker med lokal "traktor".

Foto: Line Ramstad

Alle er med, liten som stor. Her har sementsekker blitt levert til grunnmuren og familien til sjåføren var naturligvis med.

Foto: Line Ramstad

Alle er med på å flytte tømmer. Vekta på trær i jungelen kan ikke sammenlignes med norsk furu, mer med tilsvarende betongpåle.

Før vi starter et prosjekt, er det viktige å avklare forventninger. Både hva vi ønsker av de landsbyene vi jobber for, og hva landsbyen ønsker og forventer av oss. I mange tilfeller opplever vi en lokal forventning om at bygget skal være en "moderne betongkloss", og stort er alltid bedre enn lite. Derfor er det viktig å sette av tid for å forklare vår filosofi.

Det handler om å bygge med lokale materialer så langt det lar seg gjøre. Å bygge med, og ikke mot naturen, og at bygningene skal være tilpasset skolens behov. En forhåndsavklaring av disse forventningene er med på å sikre oss et godt samarbeid, det minsker nivået for misforståelser og er avgjørende for at vi skal kunne gjennomføre prosjektet sammen med landsbyen.

Dette tar tid! Og hver prosess er litt annerledes enn den forrige. Det er nemlig ikke slik at man har et møte, også er det greit. Man har gjerne et informasjonsmøte der man snakker sammen og avklarer forventninger, men så kommer de med enda litt mer makt på banen og de skal også bli hørt. Hvem de er og når de dukker opp er aldri godt å si, men det forventes at de skal si noe og at de skal bli hørt.

Til og begynne med måtte vi gjennom mange ulike avklaringer og det føltes som vi begynte på scratch for hver gang en ny person dukket opp. Nå har vi et navn og rykte og mange prosjekter å vise til, så det går lettere for hvert nye prosjekt, både for oss og de som har initiert samarbeidet. I dette tilfellet rektoren.

Foto: Phillipa

Planleggings og avklaringsmøte med rektor og landsbyledelsen.

De første møtene og research fra vår side er det Paw Eh Wah og en av gutta, gjerne Phillipa, som tar seg av. De har god oversikt over de ulike skolene i området og kan finne ut av drift og planer på en god måte, uten at vi tropper opp alle sammen og gir oss tilkjenne. Dette er også en fordel for de som driver skolen. Jungeltelegrafene er et kjent uttrykk i Norge, men her er det endel av hverdagen. Rykter tas på alvor og er dessverre avgjørende for mangt. Rektoren på Gaw La Heh har derfor også jevnlig besøkt oss i Noh Bo før vi startet byggingen, både for å fortelle hvordan det går med skoledriften og for å slå av en prat.

Respekt for gjeldene kotyme og det gode samarbeidet med rektoren, som er vår kontaktperson, er også svært viktig for å kunne involvere så mange av landsbybeboerne og foreldre som mulig. Ikke bare er det langt hyggeligere å jobbe sammen, vi ønsker også at de skal lære underveis. Man kan gi folk en fisk, eller lære dem å fiske. Det skaper også et eierskap til bygget som gjør skoledrift og vedlikehold langt enklere på sikt. Det er også vår påstand at flere barn blir sendt på skolen og dette over tid, når foreldrene har vært involvert i skolebygget.

For oss er det altså samarbeidet og prosessen frem til det ferdige bygget som er selve målet. Er denne god og inkluderende blir det gjerne også et godt sluttresultat både landsbyen og vi er fornøyde med.

Landsbyen får både nye skolebygg og lønnet arbeid underveis. Dette gir en kjærkommen inntekt til mange familier. I tillegg er det viktig både for oss og skolen at vi følger lokale vaner og skikker, og dugnad står generelt sett sterkt i den karenske kulturen. Alle hjelper til, også barna.

Samarbeidet både med lokalbefolkningen og skolen har så langt gått strålende og vi gleder oss til å ta fatt på neste byggetrinn når regnet stilner.

Foto: Line Ramstad

Barna i landsbyen hjelper til - helt frivillig skal sies. Det ble både lunsj og et glass brus på hver etterpå.

GAW LA HEH SCHOOL - NYTT KJØKKEN OG RESTAURERING AV SPISESAL

Før vi satte igang med nye klasserom ble vi imidlertid enige med rektor og landsbyen om å gjøre noe med spisesalen. Den eksisterende spisesalen med tilhørende “kjøkken” var i elendig forfatning, med store åpninger i alle vegger der både hunder, griser og geiter fritt kunne vandre inn og ut. Veggene, som var av adobe, var heller ikke gitt et siste beskyttende lag og begynte å falle fra hverandre, og taket var gjennomrustet med store hull. Det var heller ikke noe gulv, og med alle dyrene som gjorde fra seg, ble det en heller uhygienisk spisesal. I tillegg var kjøkkenet plassert inne i spisesalen slik at kullrøyken fra matlagingen skapte helsefarlige forhold.

Løsningen ble å bygge et nytt kjøkken på utsiden av bygget med enkel tilkomst, og en serveringsluke inn til spisesalen. Taket fikk nye blikkplater kjøpt i nærmeste landsby, og de store åpningene ble til innrammede vinduer med trespiler slik at hunder, griser og geiter ikke kunne spasere rett inn. Veggene ble også pusset med nye lag med leire og gitt et sterkt avslutningslag. For enklere renhold la vi også et betonggulv, og bygget fremstår nå som en koselig spisesal mer enn som et fjøs. Tilbakemeldingene fra skolens kjøkkensjef, rektor og elever er så langt veldig gode.

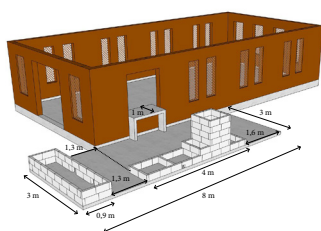

Foto: Line Ramstad

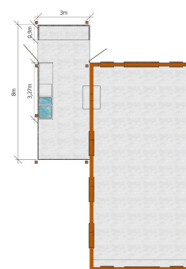
Spisesal med kokefasiliteter før restaurering

Foto: Line Ramstad

Forslag til utbedring av spisesal og design av nytt kjøkken

Plan av spisesal og kjøkken

Foto: Ole Michelsen

Spisesalen fikk nye “vinduer” og et nytt lag med leire

Foto: Ole Michelsen

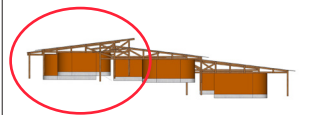
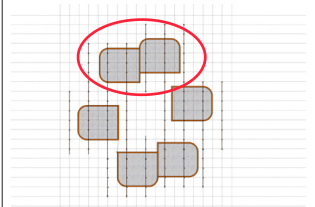
Kjøkkenet under bygging

GAW LA HEH SCHOOL - NYE KLASSEROM, FØRSTE TO AV TOTALT SEKS

Seks nye klasserom er planlagt i en sammenhengende bygningsmasse. Design: Line Ramstad/Gyaw Gyaw

Seks nye klasserom er planlagt i en sammenhengende bygningsmasse der takkonstruksjonen er felles for alle seks, og klasserommene er frittstående adobelementer under hvert sitt tak. Klasserommene følger helningen på landskapet og størrelsen er tilpasset antall elever og skalaen på bygningsmassen rundt. Både landsbyen generelt og skoletomta spesielt er værutsatt, og sterk vind fra ulike retninger har vært utslagsgivende for utformingen. Taket er formet for å lede vinden over, samt unngå turbulens på lesidene og alle hjørner som vender ut er avrundet. Hjørnene som vender inn mot det delvis lukkede rommet i midten er imidlertid firkantede. Dette gir en bedre arealutnyttelse inne i selve klasserommet. Det skal også plantes et stort mangotre i midten av det åpne fellesrommet for å ytterligere dempe vinden, samt gi skygge og gi ly for regn. Vinduene som vender mot nord er store og åpne for å få inn så mye dagslys som mulig, mens de sørvendte er små og har i oppgave å sikre god luftgjennomstrømning gjennom klasserommene.

De to første klasserommene merket med rød sirkel.

De to første klasserommene. Design: Line Ramstad/Gyaw Gyaw

ENDRINGER I STYRET

Foto: Ole Jørgen Boquist

Mette Boquist fratrer som styreleder og går ut av styret

Linn Beathe Hæreid Espeland er nytt styremedlem i Gyaw Gyaw. Her i midten sammen familien sin og Gyaw Gyaw. Photo: Line Ramstad i et forsøk med selvutløser

Etter mange års tro tjeneste har styreleder Mette Boquist valgt å fratre sin posisjon i styret. Hun har vært en svært viktig bidragsyter gjennom hele perioden, og har fulgt opp organisasjonen helt fra starten i 2009 og frem til i dag. Med sin brede styreefaring, inngående kjennskap til organisasjonsvirksomhet og lang fartstid og erfaring i næringslivet, er det mye kompetanse som forsvinner ut av styret når Mette nå fratrer etter 7 år.

Til tross for at hun vil bli savnet, har vi full forståelse for at hun etter så mange år velger å gå ut, og takker henne for den fantastiske innsatsen hun har lagt ned. Anna-Marie Berg overtar vervet som leder av styret.

Inn som ny styrerepresentant kommer Linn Beathe Hæreid Espeland. Linn Beathe er en god venn av både Ole og Line, og har en kompetanse vi tror er veldig god for organisasjonen.

Linn Beathe, som er utdannet siviløkonom, har et smittende humør og et herlig engasjement og "drive". Gjennom alle årene har Linn Beathe vært en viktig støttespiller og samtalepartner for Line, og har også ved to anledninger vært på besøk i Noh Bo og sett arbeidet med egne øyne. At hun har inngående kjennskap til hvordan vi jobber i praksis, er en viktig ballast å ha med seg når hun nå går inn i styret.

Linn Beathe har nylig overtatt som leder for samfunnsansvar i Sportsklubben Brann, og har tidligere erfaring med humanitært arbeid som frivillighetskoordinator i Røde Kors, og med hovedansvaret for Corporate Social Responsibility hos Deloitte, Bergen. Linn Beathe sitter også som styremedlem i Impact Hub – Bergen.

Alt i alt er Linn Beathe en meget kompetent dame som vi er veldig glade for å ha fått med på laget.

Vi ønsker alle en fin høst.

På vegne av Gyaw Gyaw, Ole og Line